

A veszélytípusokkal kapcsolatos észrevételek és javaslatok

Fizikai veszélyek

Egy adott keverék egyedi összetevőitől eltérő veszélyeket hordozhat, például egy tűzveszélyes és oxidáló hatású anyagokból álló keverék robbanásveszélyes lehet. A gyakorlatban a következő lehetőségek állnak rendelkezésre a fizikai veszélyek osztályozásához:

1. Keresse meg a szállítási osztályozás származtatásához felhasznált vizsgálati adatokat, és alkalmazza azokat a CLP szerinti osztályozás megállapításához.
2. Az adatok keresését megbízható forrásokból végezze, majd használja fel azokat.
3. Végezze el a megfelelő vizsgálatokat.

Az 1. lehetőség esetében tisztában kell lennie azzal, hogy a szállítás hierarchiát állít fel a veszélyekkel kapcsolatban, ami azt jelenti, hogy a súlyosabb veszély kiváltja a kevésbé súlyos veszélyt. A CLP-nél ez alapvetően nem teljesül, azonban vannak esetek, ahol mégis alkalmazható: például a potenciálisan robbanóképes anyagot vagy keveréket – teljesen nyilvánvaló okokból – tilos alávetni tűzveszélyességi vizsgálatnak. Általánosságban szükség van a jelenlegi vizsgálati adatokra, a szállítási osztályozás nem elegendő.

A 2. lehetőség valóban csak az egyszerű fizikai veszélyekre alkalmazható, például a folyadékok tűzveszélyességére. A megbízható adatforrásból nyert lobbaspont alkalmazható, a keverékek esetében azonban ez a paraméter ritkán áll rendelkezésre.

Ami a 3. lehetőséget illeti, az Útmutató a CLP kritériumok alkalmazásához című dokumentum segítségével juthat hozzá a szükséges információkhoz.

Ha osztályozási céllal új vizsgálatok elvégzésére kerül sor a fizikai veszélyekre vonatkozóan, akkor azokat a megfelelő elismert minőségbiztosítási rendszerrel (pl. GLP) összhangban vagy a megfelelő elismert minősítéssel (pl. ISO 17025) rendelkező laboratóriumokban kell elvégezni. Lásd CLP, Kérdések és válaszok, 268. bejegyzés.

A veszélytípusokkal kapcsolatos észrevételek és javaslatok

Az egészség tekintetében fennálló veszélyek

A gyakorlatban a közvetlenül a keverékekre vonatkozatható, egészséggel kapcsolatos adatok csak ritkán hozzáférhetőek. Mindazonáltal adott esetben megbízható és tudományosan érvényes információk állhatnak rendelkezésre, amelyek az osztályozás céljából kiemelt jelentőséggel bírhatnak. Például beszámolhattak a keverék emberre gyakorolt szenzibilizáló hatásáról. Bizonyos fiziko-kémiai paraméterek ugyancsak befolyást gyakorolhatnak az egészség tekintetében fennálló veszélyek osztályozására: a maró anyagokkal és az irritációval kapcsolatban számításba kell venni a keverék pH-ját; az aspirációs toxicitás vizsgálatánál előfordulhat, hogy meg kell határozni a kinematikai viszkozitást.

A legtöbb esetben az egészség tekintetében fennálló veszélyek osztályozásának a keverék egyedi anyagaival kapcsolatban rendelkezésre álló adatokon kell alapulnia. Bizonyos veszélyek, pl. akut toxicitás, bőrkorróziós hatás/bőrirritáció, valamint súlyos szemkárosodás/szemirritáció esetében a keverékek osztályozásának megközelítése az additivitás elméletén alapul: Feltételezhető, hogy minden anyagösszetevő hatása és koncentrációja arányában járul hozzá az általános veszélyességhez. A kábító hatások és a légzőszervekre gyakorolt irritáció esetében minden anyag veszélyességhez való hozzájárulását additívnek kell tekinteni, hacsak nincs bizonyíték ennek ellenkezőjére. A megfelelő, veszélyességről szóló fejezetek az általános osztályozást additív számítással levezető speciális módszereket mutatnak be (a CLP I. mellékletének 3.1.3.6., 3.2.3.3.4., 3.3.3.3.4. és 3.8.3.4.5. fejezete).

A CLP-rendeletben a legtöbb számítás eltér a veszélyes készítményekről szóló irányelvben (Dangerous Preparation Directive – DPD) alkalmazottaktól, ezáltal a korábbi következtetések nem alkalmazhatók. Különösen az akut toxicitás, a bőr- és szemirritáció, valamint a reprodukciós toxicitás esetében a koncentrációküszöbök bizonyos esetekben szigorúbbak. Ennélfogva előfordulhat, hogy a korábban a DPD szerint osztályozott keverékekhez szigorúbb veszélyességi osztályozást kell megadni. Így ha a keverék a DPD szerint nincs is osztályozva, a CLP szerint még osztályozható. Ennek ellenőrzése során körültekintően kell eljárni.

A veszélytípusokkal kapcsolatos észrevételek és javaslatok

Környezeti veszélyek

A környezeti veszélyek jelenleg csak „A vízi környezetre veszélyes” kategóriát foglalják magukban. A vízi szervezetekkel kapcsolatos lényegi veszélyeket az akut és hosszú távú veszélyek jelentik, és a veszélyességi osztály megállapítása ennek megfelelően történik. Az akut és hosszú távú veszélyességi osztályozási kategóriák alkalmazása egymástól függetlenül történik.

A keverékek vízi toxicitására vonatkozó információk rendszerint nem állnak rendelkezésre. Mindazonáltal, ha az adott információk mégis hozzáférhetőek, akkor az osztályozás céljára felhasználhatóak. Általánosságban az anyagösszetevők osztályozásának alapul kell szolgálnia a végső keverék megfelelő veszélyességi osztályozásának származtatásához. Súlyozott szummációs módszer nyer alkalmazást, amely szorzótényezőket (M tényezők) vesz figyelembe. Az M tényezők fogalma azért került kidolgozásra, hogy a keverékek osztályozásánál nagyobb hangsúlyt fektessenek a nagyon mérgező anyagokra. Az M tényezőt a gyártóknak, importőröknek és továbbfelhasználóknak kell megállapítaniuk a vízi környezetre veszélyes, akut 1 és/vagy krónikus 1 kategóriába sorolt anyagok tekintetében (lásd az Útmutató a CLP kritériumok alkalmazásához című dokumentum 1.5.2. fejezetét).

Az importőröknek és a keverékek előállítóinak nem szükséges új vizsgálati adatokat gyűjteniük a keverék vízi környezetre gyakorolt veszélyességének osztályozásához.

A veszélytípusokkal kapcsolatos észrevételek és javaslatok

Az ózonrétegre veszélyes

Ha a keverék 0,1%-ban az ózonrétegre veszélyes anyagot tartalmaz, akkor magát a keveréket ennek megfelelően kell osztályozni.

Tulajdonságok átvétele a DPD-ből az EUH mondatok címkén való feltüntetése érdekében

Bizonyos fizikai és egészségi tulajdonságok, amelyek nem szerepeltek a vegyi anyagok osztályozására és címkézésére szolgáló harmonizált rendszerben (GHS), a DPD-ből a CLP-be kerültek át. Ezeket a tulajdonságokat és a vonatkozó EUH mondatokat a CLP II mellékletének 1. része sorolja fel: **KIEGÉSZÍTŐ VESZÉLYESSÉGI INFORMÁCIÓK**. Ezeket a tulajdonságokat nem szabad figyelmen kívül hagyni a veszélyek értékelésénél.

